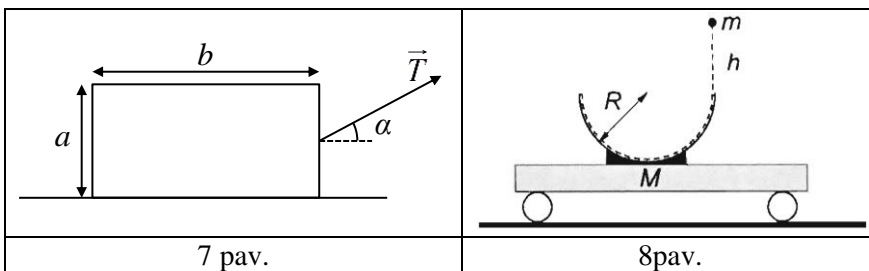

FIZIKOS OLIMPAS
2020-2021 MOKSLO METŲ IV KETVIRČIO MECHANIKOS NAMŲ DARBAI
II KURSO MOKSLEIVIAMS

11. Rutulio formos dangaus kūnas sukasi aplink savo ašį kampiniu greičiu ω .
- Koks turėtų būti mažiausias tokio kūno tankis ρ_{min} , jei vienintelė jėga, sulaikanti kūno medžiagą nuo išsisklaidymo dėl sukimosi, yra gravitacinė jėga? Gavę analizinę išraišką įvertinkite Krabo pulsaro, kurio apsisukimo aplink savo ašį periodas yra $T = 0,0331$ s, tankį.
  - Laikydami, kad pulsaro masė apytiksliai lygi vienai Saulės masei $M = 2 \cdot 10^{30}$ kg, apskaičiuokite didžiausią galimą pulsaro spindulį R_{max} .
  - Iš tikrųjų pulsaro tankis yra artimas atomo branduolio tankiui ρ_n . Įvertinkite šį tankį bei apskaičiuokite, koks iš tikrųjų yra Krabo pulsaro spindulys R .
12. Stačiakampio gretasienio formos tašelis, kurio aukštis a , o ilgis b , yra tempiamas už siūlo ant horizontalaus paviršiaus (7 pav.). Tempimo jėga T sudaro kampą α su horizontu. Kokiai kampo α vertei esant krovinsys pasikels nuo plokštumos? Trinties koeficientas tarp tašelio ir paviršiaus yra μ .
13. Reaktyvinio lėktuvo, skrendančio greičiu v , variklis kas sekundę įsiurbia m masę oro, sunaudoja M masę kuro ir degimo produktus išmeta greičiu u lėktuvo atžvilgiu. Raskite lėktuvo variklio galią N .
14. Pussferė, kurios spindulys $R = 0,5$ m, pritvirtinta prie vežimėlio, galinčio be trinties važinėti horizontaliu paviršiumi (8 pav.). Bendra vežimėlio ir pussferės masė yra $M = 2$ kg. Pradiniu momentu vežimėlis nejuda. Mažas rutuliukas, kurio masė $m = 0,5$ kg, įmetamas į pussferę prie pat jos krašto iš taško, esančio atstumu $h = R$ aukščiau nei pussferės kraštas. Rutuliukas be trinties slysta vidine pussferės dalimi. Suskaičiuokite:
- kur bus rutuliukas, kai išslydęs iš pussferės pasieks didžiausią aukštį;
  - kokia jėga rutuliukas spaus pussferę žemiausiame trajektorijos taške?
15. Raskite vidutinę grunto pasipriešinimo jėgą F_p , kai į jį kalamas $m = 100$ kg masės polis, o kūjo masė $M = 400$ kg. Kiekvieną kartą kūjui krentant iš $h = 1,5$ m aukščio, polis įsminga į gruntą $l = 5$ cm. Kūjo ir polio smūgį į gruntą laikykite absoliučiai netampriu.

Svarbu!

- Sprendimus rašykite kompiuteriu arba skaitytuvu nuskaitykite parašytus ranka ir atsiųskite šiuo el. pašto adresu: povilasjakstas@yahoo.co.uk. Prieš siųsdami sudėkite visus nuskaitytus/nufotografuotus vaizdus į vieną .pdf failą (PRIVALOMA! Jei neturite tai galinčios padaryti kompiuterinės programos, pasinaudokite internete esančiais nemokamais resursais, pvz. jpg2pdf.com). Jei taip padaryti nepavyksta arba neturite galimybės/noro atsiųsti el. paštu, tada sprendimus siųskite adresu (vilniečiai sprendimus gali patys atvežti ir įmesti į FO pašto dėžutę):

Fizikos Olimpas
Saulėtekio al. 9, III rūmai, 200 kab.
10222 Vilnius
Vytautui Jakštui

- Sprendimus prašau atsiųsti ne vėliau kaip iki **2021 m. birželio 10 dienos**.
- Jei kyla neaiškumų dėl uždavinių sąlygų, rašykite ir klauskite manęs aukščiau nurodytu el. pašto adresu.

Vytautas Jakštas